

Till Svea hovrätt
Box 2290
103 17 STOCKHOLM

Uppsala den 24 oktober 2008

PARTER

Klagande:

1. Thomas Allgén, c/o Agell, Övre Slottsgatan 8 A, 753 10 Uppsala
2. Teet Härm, c/o Agell, Övre Slottsgatan 8 A, 753 10 Uppsala

Ombud f.n. för båda: professor Anders Agell, Övre Slottsgatan 8 A, 753 10 Uppsala
(Angående ombudsbyte se slutet på denna inlägga.)

Motpart: Staten genom Justitiekanslern, Box 2308, 103 17 STOCKHOLM

SAKEN

Klagan över domvilla; Attunda tingsrätts beslut 2008-08-08 i mål om skadestånd på grund av oriktig myndighetsutövning

1) I ett vid tingsrätten pågående tvistemål för klagandena talan mot Staten med yrkande om skadestånd på grund av fel och försummelser vid myndighetsutövning. Rådman Nils Hedström har i mellandom den 22 april 2008 ogillat en av Staten gjord invändning om preskription. Invändningen har i domen behandlats bl a i ljuset av Europakonventionen om mänskliga rättigheter, varvid invändningen befanns stå i strid med proportionalitetsprincipen: Statens syfte med invändningen bedömdes som föga beaktansvärt i jämförelse med klagandenas intresse av att få den möjlighet till upprättelse som de eftersträvade med sin talan.

Staten angrep mellandomen med yrkande att Hedström på grund av innehållet i denna skulle förklaras jävig i målet.

I det beslut som avses med denna klagan har lagman Erik Ternert, lagman Erik Lempert och rådman Anders Erlman förklarat Hedström jävig att delta i den fortsatta handläggningen av målet. Beslutet bifogas här, bilaga 1.

2) Beslutet har tillkommit på ett så rättsvidrigt sätt att det måste undanröjas. Domstolens chef Erik Ternert, som engagerat sig på Statens sida i målet, har på ett anmärkningsvärt sätt regisserat behandlingen av Statens jävsinvändning mot Hedström. Han har utan författningsstöd tillsatt

lagmannen i Uppsala tingsrätt Erik Lempert som meddomare samt med denne och en nyutnämnd rådman som "gisslan" genomdrivit ett beslut som uppenbart strider mot rättsordningen.

Det har efter beslutets meddelande framkommit att Ternert diskuterat tvistemålet vid en middag där en byråchef vid Justitiekanslerämbetet deltog. Ternert har enligt en intervju med honom i Pointlex vidgått detta förhållande och meddelat att han därför inte har för avsikt att vidare befatta sig med målet: "Det har fallit en skugga på mig på grund av (skriverierna) och eftersom jag inte kan säga att uppgifterna är lögnaktiga avstår jag från målet". Enligt intervjun bekräftar han också att han redan när målet kom in hade bildat sig uppfattningen att målet var "avslutat och preskriberat".

Två olika artiklar ur Pointlex bifogas här till belysning av Ternerts aktiva insatser för att sätta stopp för läkarnas skadeståndstalan (bilaga 2 och bilaga 3).

Ternert har också i andra sammanhang deklarerat samma uppfattning och önskemål vid samtal med olika ordinarie domare i tingsrätten.

För Ternerts olika ageranden har jag gjort anmälan till Chefsjustitieombudsmannen för åtal och avsättning. Denna anmälan bifogas här (bilaga 4). Ärendet hos JO har fått dnr 4628-2008.

3) JK:s jävsinvändning mot rådman Hedström hade enligt huvudregeln i 1 kap 3 § rättegångsbalken kunnat handläggas av en enda lagfaren domare. Vid prövning av rättegångsfrågor får tingsrätt emellertid ha den sammansättning som är föreskriven för huvudförhandling "om det föreligger särskilda skäl med hänsyn till målets eller frågans beskaffenhet" (1 kap. 3 c § rättegångsbalken). Men Attunda tingsrätt torde ha sexton ordinarie domare.

Varför då gå över ån efter vatten och förordna lagmannen i Uppsala som ingående i en tremannasits vid Attunda tingsrätt? En förutsättning för ett sådant förordnande av någon som inte är domare i tingsrätten krävs, att "det behövs för att kunskaper om ett särskilt rättsområde skall finnas i rätten" (23 § tingsrättsinstruktionen). Lempert har inte mer omfattande kunskaper om domarjäv än vilken rättsbildad domare som helst måste förutsättas ha. Inte heller kan frågor om domarjäv höra till vad som avses med "särskilt rättsområde".

Av det sagda framgår att grova rättegångsfel vidlåder beslutet att jäva Hedström. Dels har Ternert själv engagerat sig på Justitiekanslerns sida, dels har regler om rättens domförhet inte iakttagits. Jfr prop 1987/88:23 under 2.5.3: rättegångsfel är "allt åsidosättande av de i RB och andra författningar givna reglerna om rättens domförhet". Härtill kommer att skälen för beslutet att jäva Hedström saknar all grund i rättegångsbalkens regler om domarjäv.

4) I jävsbeslutet anförs två skäl för att rådman Hedström blivit jävig. Det ena är att Nils Hedström i mellandomen uttalat att skälen bakom statens preskriptionsinvändning framstår som föga beaktansvärda och att preskriptionsinvändningen "saknar stöd ... i de etiska och moraliska skäl som är själva grundvalen för regleringen om de mänskliga rättigheterna". Det andra är att Hedström enligt jävsbeslutet "avfattat ett förhållandevis långt yttrande i själva jävsfrågan, varigenom han på grund av sitt till synes stora engagemang i frågan numera närmast blivit att uppfatta som Justitiekanslerns vederdeloman i vart fall i denna fråga".

Innebörden av det först nämna skälet är att Hedström blivit utjävad för att han hänfört sig till den proportionalitetsprincip som utvecklats av bl.a. Europadomstolen för mänskliga rättigheter. Principen kan inte tillämpas utan att man värderar ändamålet med den statliga åtgärd som prövningen gäller och väger den mot motsvarande ingrepp i den enskildes rättssfär.

5) En alldeles särskilt graverande, materiell omständighet både när JK framförde jävsinvändningen och i tingsrättens jävsbeslut är att Europakonventionen, som ju till sist blev avgörande för rådmann Hedströms beslut att ogilla statens preskriptionsinvändning, inte ens omnämns. I fråga om de allmänna, överväldigande skälen mot jävsbeslutet hänvisas här till mitt bifogade yttrande till tingsrätten 2008-07-07 (bilaga 5). (Yttrandet har aktbilagenummer 123 i det aktuella målet vid tingsrätten.)

6) Det andra skälet innebär att Hedström utjävats för att utförligt ha bemött Justitiekanslerns jäv mot honom. Hedström skulle därigenom ha blivit Justitiekanslerns vederdeloman. I själva verket är det en tjänsteplikt för varje domare att bemöta jävsinvändningar mot honom som är obefogade. Dessutom stadgas i 4 kap 13 § 6 p rättegångsbalken att parts vederdeloman ej är att anse som jävig där parten "sökt sak med honom för att göra honom jävig". Det är ju just vad som skett när Justitiekanslern verkat för att på grund av mellandomen få Hedström utjävad från vidare befattning med målet.

7) Det är av den allra största betydelse för rättsstatens krav på självständiga och frimodiga domare att en part inte kan få en domare utjävad på sådana grunder som föranlett beslutet att förklara Hedström jävig.

Det är naturligtvis också en oerhörd händelse att chefen för en av landets största tingsrätter personligen väljer att agera för att skydda staten mot skadeståndsanspråk från de båda läkarna i det likaledes oerhörda s.k. styckmordsfallet.

8) Jävsbeslutet skall alltså undanröjas på grund av domvilla som avses i 59 kap. 1 § 1 st. 4 p. rättegångsbalken. Hovrätten torde vara oförhindrad att samtidigt ogilla jävet mot Nils Hedström (jfr om motsvarande situation vid resning i tvistemål 58 kap. 7 § 1 st. andra meningen rättegångsbalken).

Ombudsbyte. Avslutningsvis omtalas att jag, sannolikt på grund av psykisk press och nedsatt immunförsvar, drabbats av att en särskilt allvarlig cancersjukdom, malignt melanom, för vilken jag till synes framgångsrikt opererades 1984, nu blossat upp och – innan någon diagnos kunde ställas – fått så väldig spridning, att jag inom kort tid väntas bli helt arbetsoförmögen. Någon som helst bot finns inte längre att få.

Som nytt ombud kommer att inträda advokaten Carl-Johan Vahlén med som biträdande ombud advokaten Kajsa Blomgren vid sin sida. Båda har adress Legio Advokatfirma AB, Box 5799, 114 87 Stockholm.

Fullmakter för Vahlén och Blomgren direkt från läkarna kommer att inges, antagligen i nästa vecka.

Jag hemställer att hovrätten tillsvidare sänder alla meddelanden i målet om domvilla, dels till mig, dels till advokaten Vahlén.

Anders Agell